

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 „
Negyed évre . . . 3 „
Egy szám ára 20 fill.

→*←

Hirdetések
és nyilvtéri közlemények
jutányosan közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és

kiadó hivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigslager C. cégénél

→*←

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

főgyvéd.

Hirdetések

Wittigslager C. könyvkereskedésében is felvétetnek
Gromon-utca 2. szám.

Mi igaz?

Az ipar, különösen a hanyatló kis ipar emelése érdekében unos — untalan, elhangzó frázisok nyomán itt-ott tények is észlelhetők. Az állam nagymérvű beruházásokkal, a törvényhatóságok, városok, községek, társulatok stb. a legkülönfélébb úton módon lendítenek a hazai, de legtöbbször a helyi iparon. Csak nálunk Pancsován történik minden visszasan.

Mig másut a polgárság áldozatkészsége által támogatott következetes, czéltudatos és főleg észszerű lokalpatriotizmusnak sikerül megrendelések által biztosított és fényes eredményeket ért iparkiallitásokat rendezni, addig nálunk — egyesekről nem is akarunk beszélni — tisztán a város bőkezűségéből élő együletek idegenből sőt külföldről szerzik be százakba és ezrekbe kerülő ipari szükségleteiket.

De erről nem akarunk most beszélni, hanem hírlapirói kötelességünkön kifolyólag egy szinte hihetetlen hírrel kell ezen helyen foglalkoznunk, annyal is inkább, mert a hír hivatalos személy által mintegy megerősített, sőt indokolni és megkísérletett.

A hallatlan hír az, hogy a városháza átalakításával megbízott vállalkozó, a több ezer koronát kitevő asztalos munkákat Budapestben csináltatja.

Mint derült égből a villámcsapás, úgy hatott e hír iparosainkra. És méltán. Hiszen az előzmények után több mind bizonyosra vehették az érdekelt iparosok, hogy az itteni, építési ipar általános pangása közepette most biztos keresetbe jutnak. A városháza nagymérvű átalakítása a múlt év őszén lett elhatározva és a közgyűlési határozat sürgős jóváhagyásának kieszközölésére a polgármester egyenesen megbízást is kapott azért, mert a közgyűlés az átalakítási munkáknak az iparosok műhelyeiben készítenő részét, iparosaink-

nak téli foglalkozásul szánta. A közgyűlési határozat, a polgármester buzgósa folytán már a múlt novemberben kormányhatósági jóváhagyást is nyert. Iparosaink azonban azért mégsem kaptak téli munkát, mert az erre vonatkozó versenytárgyalás csak áprilisban lett kiírva és akkor is nem iparágakként, hanem együttesen, miáltal az iparosok a versenyből egyszerűen ki lettek zárva.

A versenytárgyalásnak, tisztán az ellenőrzésre hivatott mérnöki hivatal szakközegének kényelem szeretetére visszavezethetőilyentén kiírása nagyon is alkalmas volt arra, hogy az összes munkákat, a közgyűlés kifejezett nemes intenciója ellenére idegen kézbe juttassa, mert könnyen megeshetett volna, hogy nem idevaló vállalkozó nyeri el azokat, ki azután, miután az árlejtési feltételekben a helyi ipar érdeke absolute nem volt biztosítva, bárhol csináltathatta volna az iparos munkákat.

De helybeli vállalkozó nyerte el az összes munkákat és ezért nem is foglalkozunk tovább a mérnöki hivatalnak a közgyűlés kifejezett szándékának meggyújtására alkalmas és ezért méltó megtorlást érdemlő egyrészt késedelmes, másrészt fölületes eljárásával, hanem magával a hihetetlen hírrel.

Az asztalos munkáknak idegenben való elkészíttetését azzal merészlik egyesek indokolni, hogy helyben nem kapható jó minőségű száraz fa, hogy mestereink egyike sem képes a meglehetősen sok munkát ilyen rövid idő alatt úgy elkészíteni, hogy az átalakítási munkák ne szenvedjenek fennakadást stb. Ezek frivolitással határos kifogások és nem indokok, a melyeket komoly ember nem is hangoztathat. Ha itt nem kapható az előirt anyag, majd beszerzi az itteni asztalos épp úgy mint a budapesti, kinek műhelyében szintén nincsen őserdő, megszáritja majd szárító kemenczében — mert, ilyen is van a lebecsült pancsovai asztalosoknak, épp úgy mint a budapesti, ha egy nem győzi a mun-

kát, az idő állítólagos rövidsége miatt, (a minek megint nem az iparosok, hanem a mérnöki hivatal az oka) akkor majd kettő, három vagy több majd csak elbirja, szóval nincsen semmiféle alapos ok, de még elfogadható ürügy sincsen az itteni asztalos-, de semmiféle iparosok mellőzésére.

Ezért is — bár nagyon határozott formában lépett fel a hír, nem akarjuk binni, hogy egy idevaló iparos-vállalkozó, ki mellesleg legyen említve jelenleg is városatyja és éveken át az ipartestület elnöke is volt, ilyen indokolatlan módon mellözze és erkölcsileg és anyagilag károsítsa a helyi iparos társait. Lehetetlennek tartjuk ezt a hírt azért is, mert a vállalkozó értelmiségétől feltételezzük, hogy a mostani helyi viszonyok között — és a városi közéletben elfoglalt állásánál fogva is, nem fog olyan megdöglöttségűt elkövetni, mely a közel jövő céljait alaposan veszélyeztetheti sőt meggyújthatja és városunk szegény de törekvő és megbízható iparosait ok nélkül megkárosítaná.

És ha mindezen feltevésünk hiúnak bizonyulna, még akkor is lehetetlennek tartjuk a helyi ipar mellőzését, mert hisszük, hogy a városi hatóság és mérvadó körök találnak, majd módot és eszközt a botrány elkerülésére.

Annyival inkább bizunk ezen faktorokban, mert önmaguknak tartoznak azzal, hogy a szégyenletes hír valóvá ne váljék. Mert hiszen nagyon élénk emlékezetben van még az a felháborodás, mely a belvárosi áll. elemi iskola berendezési munkálatoknak idegen iparosnak való odaitelése hírére támadt és melynek hatása alatt a város trvhatósági bizottságára rendkívüli közgyűlésre ült össze és a legnagyobb méltatlankodással tárgyalta a helyi iparon esett sérelmet és táviratilag fordult a miniszterhez a sérelem orvoslásáért. Arra is emlékezünk, hogy a polgári leányiskola telkéhez való hozzájárulás megszavazása alkalmával egyuttal azt kérték hogy az iskola építésnél a helyi ipar vétessék figye-

TÁRCA

A nagyaszonny kezei.

A nagyaszonny ibolya-szappannal mosta a kezeit. Puha, habos, apró kezei voltak a nagyaszonnyak és az ibolya-szappan könnyű illata áradt ki a halványkezes ezert fehér bőr alól. Bármilyen rátarti kis leány megirigyelhette volna a nagyaszonny kezeit.

Apró legény voltam én akkor, de áhitatos bálmulója a nagyaszonny kezeinek. Valósággal beleszerettem a puha, ápolt kezekbe, melyeken csillogva-villogtak a drága gyémánttűzű gyűrűk és a puha, rózsaszínű csuklón a nehéz, értékes karkötők.

Fehér, ezüstös haja volt a nagyaszonnyak és néha bizony ókulárét tett a szemére. Ez akkor volt, amikor a Gartenlaubet nézte mivelünk, gyermekekkel együtt és a puha, meleg kezeivel a hajunkat simogatta lágyan, szeretettel. Ilyenkor néha hátra dült a nagyaszonny az óriási trónszerű, bársonyos karosszékekben, ölébe tette az ókulárét és mondott szép, kedves történeteket, gyermekeknek valót, busát, mely vigan végződik, vigat, amelynek a vége olyan szomorú volt Istenem, hogy még Laczkó, a léha Laczkó is sirni kezdett, a kit pedig mi, gyerekek fakutyának hittünk közönségesen.

Lágy, dallamos hangja volt a nagyaszonnyak mindig, de mi amellet folyton a kezeit néztük, amelyeken úgy villogtak a drága aranykarikák, hogy belekápáztott a szemünk.

Am a nagyaszonny kezeit mindenki csodálta. Mária néni, aki bizony sokkal lehetett fiatalabb a nagyaszonnyál csak épen hogy ókulárét nem hordott, Zsiga bácsi akinek olyan bájosza volt, mint a ku-

kuriczakóc, amelyből a Rözse Ilonka csinált haját a megkontyolt babájának és mindenki aki csak bejárt a házba.

— Ezek a jó áldott kezek! — mondta néha Zsiga bácsi, amikor ebéd után nagyokat szuszogott az asztalnál és a nagyaszonny kezeit nézte, amelyek valami himzésen babráltak.

Nem is tudom, mióta ismertem én ezt a himzést. Én mindig úgy emlékeztem rá: egy lépcsőn jön le egy kurta ruhás, ezer fodros szoknyájú finom kisasszony toronymagas kontyval, mellette csipkegalléros, rövid nadrágos ur karddal az oldalán, aki udvariasan karját nyújtja a finom kisasszonnyak. A rövidnadrágos urnak hiányzott egyik lába és ezt himezte a nagyaszonny esztendők óta.

A léha Laczkó egyszer meg is kérdezte a nagyaszonnytól:

— Nénike, hát ennek a bácsinak nem nőtt lába? Amely csacsi kérdésért Laczkó később kikapott Zsiga bácsitól.

Am akárhogy is, csudás kezek voltak e puha, hófehér kezek. Mindenki dicsérte és csodálta.

— Óh, óh, e jótévő e drága kezek, a szegények és árvák istápolói! — szokta mondani sirva Mária néni, aki nénimnek szölitotta a nagyaszonnyt, — Bizony titeket is én szegény árváim e kezek tartanak fenn — szölt aztán hozzánk sohajtözva és vöröstre dörsölve a szeméit.

Laczkó, a fakutya, vigyorogva sugta a fülemben: — Igen, a nénike azért mutogatja annyit a kezeit, hogy lássuk milyen szépek.

— Hát nem szépek? — kérdeztem megbotránkozva.

— Da szépek, szépek, hanem mindig úgy tesz mintha imádkoznék veük.

A léha Laczkó tuduillik ellensége volt az imádkozásnak.

Én meg úgy szerettem volna össze-vissza csókolni ezeket az imádkozó kezeket. De semmiképpen nem lehetett. A nagyaszonny nem engedte meg a kézcsókot, maszatos szájunkkal, ami teljesen indokolt volt. De még nagyoknak sem engedte meg, hogy megcsókolják, a kezeit. Ebéd után Zsiga bácsinak rendesen nagyon jókedve volt és amig szuszogva pislogott a nagyaszonny kezeire, sűrűn mondogatván:

Oh, ezek az áldott, jó kezek! — lekapta hirtelen a fejét sunyi módra és kezet akart csókolni.

A nagyaszonnyak pir szökött ilyenkor az arczába és haragosan szölt rá a bácsira:

— Zsigmond! Ne gyerekeskedjék. Tudja, hogy nem szeretem.

Senki sem csókolt hát a nagyaszonnyak kezeit, senki.

A nagyaszonny engem nagyon szeretett. Ha sétálni ment, engem vitt magával. Igazán ritkán esett meg ez és akkor is rendszerint csak a szegény fájós lábú Tóni bácsihoz mentünk, aki jó barátja volt a néninek és olyan unokátestvére, mint én a Laczkónak.

— Na, meglátogatom az én öreg barátomat! — szokta volt mondani a nagyaszonny néha és ekkor kézen fogott engem és elmentünk a szomszéd utcába. Ott lakott Tóni bácsi.

Tóni bácsi, szegény nem tudott sétálni. Fájt a lába neki, köszvénye volt és mindig egy nagy székben ült az ablak mellett. Zsiga bácsi mondta otthon, hogy valamikor nagyon szép huszár volt a Tóni bácsi, aki sok katonának parancsolt és három csillagja volt aranyból meg egy szép lova.

lembe. Bizonyára azon meggyőződésben tette a közgyűlés, hogy a helyi ipar minden tekintetben versenyképes. Ezért nem engedheti meg, hogy a város pénze ipari munkákért idegenbe vándoroljon.

Ipar és mezőgazdaság.

Saját kárán tanul a magyar! Költséges tandíj, de felér az ebből levezetett eredményrel; így az elmúlt évek is — habár azok gazdaságainkra a nehéz megpróbáltatás jegyében állottak — megbecsülhetetlen tanulságos adatokat nyújtottak.

Gazdag tapasztalaink alapján azon következtetésre jutottunk, hogy a nemzetgazdaság — ellentétben számos merkantilista véleményével — sajnos nem kevesebb, nagyon romboló krízisnek van kitéve mint az ipar. Bebizonyosodott dolog, hogy a nemzetgazdaság ugyan úgy függ a kereskedelem is hitel konjunktúra változásától mint minden neme az emberi ténykedésnek. Gondos és körültekintő megfigyeléseink azon következtetésre vezettek, hogy az időjárás kiszámíthatatlan szeszélye, gyakran szélsőségekbe csapongó viszonyosságokkal súlyosabban nehezíti a nemzetgazdaságra mint akár az iparra akár a kereskedelemre s így közvetlenül a nagyobbára ily foglalkozású nép életére.

Vagyonsosabb gazdáink idővel belátták, hogy nemcsak a patriarchális gazdálkodás ideje rég elmúlt, hanem hogy a racionális földműveléshez a pusztán gyakorlati tudás már nem elégséges. Megértették, azon megdönthetetlen igazságot, mely szerint a gazdaság a nemzetgazdaságtól egész terjedelmében kell, hogy magáévá tegye s minden részletét alaposan tanulmányozni, mert csak ez esetben tudja a gazdálkodásba forró összes tényezőit áttekinteni s a maga javára kihasználni. Ezen tanulmány ismerete nélkül a gazdálkodás „va banque” hazárdjátékká devalválódik mert csak egy céltudatos, minden körülményt mérlegelő munkálkodás vezet eredményhez.

A gazdász nem élhet azon hiu ábrándnak hogy az ugynevezett „nehéz idők” egyhamar nem ismétlődnek, hanem szem előtt kell tartania az életfeltételeket, melyek tanulmányozása jólétét mindenkép elősegítik és a bajokat — lehetőleg a legparányibbra csökkenteni. A helyes megismerése ezen életfeltételeknek — és itt ismétéljük, hogy kizárólag ezek — teszi lehetővé, hogy az összes eshetőségek tekintetbe vétele mellett egészséges, üzletszerű spekulációhoz térjen, mely nélkül manapság üzérkedés s így természetesen a nemzetgazdaság sem képzelhető. Ebből kiviláglik azon szoros kapocs, mely a nemzetgazdaság és ipar között kell, hogy létezzon s így bevezethetjük azon tételt, hogy a két foglalkozás, mint egymást kiegészítő, mindenkép egymásra van utalva. Nemzetgazdaságunk megfelelő ipár nélkül nem virágozhat, miért is e kettőnek karöltve kell haladni s így minden ipari fejlődésnek ugyan ily mérvű nemzetgazdasági haladással kell járni. Nálunk a fejletlen iparon kívül még a birtokok aránytalan eloszlása hátrányos, mely a fejlődés és a termőföld teljes kihasználását nagyban akadályozza.

Sajnálatraméltó a nemzetgazdasági munkások nyomasztó helyzete. Azon körülménnyel fogva, hogy a munkájuk időhöz kötött és nem terjeszkedik az egész évre, nincsen megadva azon lehetőség, hogy önjerejéből egy állandó szervezett munkás osztály létesüljön.

Ez magyarul azaz meg legjobban az állandó munkásiányt, mely mindaddig fog tennállani míg oly igazat nem létesítünk, mely a munkásokat a nemzetgazdasági munkaszünetek alatt kellekép és jövedelmében foglalkoztatja. Mindaddig csakis gazdasági munkásiányt kell beérnük ha csak elég nagy számú

A buta Laczkó ilyenkor is mindig okoskodott, hogy ugye most is azért nem jár sohase gyalog Tóni bácsi, mert megszokta a lóháton.

Mikor aztán mi a nagyszonnyal meglátogattuk a szegény Tóni bácsit, ő a fájós lábával mindig föl akart szökni a székéről és egész elvörösödve ült vissza. Biztosan nagyon fájt szegénynek a lába.

A nagyszonny ilyenkor mosolyogva és szeretettel szorította meg a kezét.
— Na, na öreg barátom, ne erőltesse meg magát, megárhathat.

Aztán odaült Tóni bácsi mellé és folyton mosolygott. Nekem egy csomó arany csillagot adtak a Tóni bácsi huszár-ruhájáról, hogy játszam velük s aztán kezdtek lassan beszélgetni egymással.

Kíváncsi voltam, hogy mit beszélhetnek, mert a nagyszonny olyan vidámnak látszott és sokszor csöndesen kacagott. Néha megfenyegette a puha fehér kezével Tóni bácsit és jókedvűen mondta;

— Na, na, édes Tóni, maga napról-napra fiatalabb lesz.

— Maga is édes Klára!

Ezután sokáig hallgattak. A nagyszonny kinezett az ablakon és sóhajtott. Tóni bácsi zavartan köhinteggett.

Egyszer aztán fölállott a nagyszonny.

— Menj, — mondta nekem — a másik szobában van a kendőm. Hozd be!

Kimentem. De az ajtó hasadékon át megdöbbenve láttam, hogy Tóni bácsi meg merete tenni azt, amit senki sem tett eddig, — megcsókolta a nagyszonny kezét. S a nagyszonny mosolygott hozzá.

Pak József.

munkát nem alkalmazunk, kik a beálló időszak szünetek alatt fincialiter feltételül terünkre vannak. Nemzetgazdaságunk csakis szerény mértékben rendelkezik a szükséges anyagiak felett s miután gazdáinkban a pénzszerzési üzleti szellem nincsen teljesen kifejlődve természetes, hogy a megkívánt nagyobb befektetések a gazdaság rovására elmaradnak. Ezek után be kell látnunk, hogy nemzetgazdasági viszonyaink javulása alap feltétele, iparunk hathatós fejlesztése, mely téren a haladás az utolsó években constatalható, miből a nemzetgazdaság folytatólagos megerősödése és felvirágzása remélhető. Természetes, hogy ez oly simán nem mehet, hanem még néhány kisebb-nagyobb természetű akadály lesz elhárítandó, de éppen azért, mert már eddig is sok minden lett sikeresen legyőzve, azon kellemes reménynek adhatunk helyet, hogy szép hazánk egy szebb és boldogabb jövőnek joggal néz elé.

H I R E K.

Magas katonai vendégek. Ceipek József mérnökari vezérőrnagy Bécsből és Czikkann-Kovács Alfred mérnökari ezredes Temesvárról pénteken városunkba érkeztek és két napon megszemlélték a katonai kincstár itteni összes épületeit. Lovag Schwitzer Lajos tábornagy, temesvári hadtestparancsnok, két altábornagy, több vezérőrnagy és ezredes, összesen huszonegy törzstiszt kíséretében június 14-én városunkba érkeztek. A katonai előkelőségek Fehértemplomról lóháton jönnek és egy napi pihenő után tovább folytatják útjukat.

Közgyűlés. A „Gromon Dezső magyarnyelv terjesztő egyesület” ma délelőtt 11 órakor tartja rendes évi közgyűlését a városháza nagytermében.

Polgármesterek kongresszusa Pancsován. A törvényhatósági városok polgármestereinek nagyváradai kongresszusa — mely városunk polgármesterét Matanovich Adolf kir. tanácsost alelnökkévé választotta, elhatározta, hogy 1905-ben városunban tartja közgyűlését.

Kiállítási hírek. A kereskedelmi miniszter megbízta Scholmásech vasúti és hajózási felügyelőt, hogy a pancsovai ipar- és gazdasági kiállítás érdekében eddig tett intézkedéseket a helyszínen tanulmányozza. A kiküldött felügyelő a hó második felében érkezik városunkba. Jó volna ha a helyi bizottságok és vezetők addig is tennének valamivel többet. Iparosaink pedig tegyenek meg a maguk részéről mindent, főleg a bejelentéseket, hogy tényleg legyen valami eredmény már egyszer. — A kiállítási nagybizottság, értesültünk szerint június hó 12-én d. e. 11 órakor ülést tart mely alkalommal a kiállítás igazgatói állása fog választás után betölteni.

25 éves jubileum. A múlt vasárnap volt 25 éve annak, hogy a pancsovai lövészegylet Radda J. Mihályt, városi közeletünk ezen köztisztviselőnk örvendő és érdemes tagját választotta egyhangulag főlövész-mesterévé. Az egyesület ezen évforduló alkalmából igen sikerült és bensőségteljes óvációkban részeseitette Radda Mihály főlövész-mesterét. Délelőtt 11 óra után gyülekeztek az egyesületi tagok és meghívott vendégek a lövőde helyiségeiben, hová a jubiléus az érte ment küldetés kíséretében tizenkettő után érkezett. A tagok és vendégek a kerthelyiségben sorfalat képeztek és lelkes éljenzéssel fogadták a jubiléus, miközben a katonai zenekar indulót játszott. A szépen díszített teremben, melynek színpadán a jubiléus képe volt galyak és lövészjelvények között felállítva, Mayer Ferenc lövész-mester üdvözölte igen meleg és érzéseteljes rövid beszéddel a jubiláló főlövész-mestert is átadta a gyönyörű díszalbumot. Radda Mihály meghatott hangon köszönte meg a figyelem és szeretet ilyen impozáns megnyilatkozását. Lelekes éljenzés hangzott fel erre a teremben és a megjelentek egyenkint is gratuláltak. Majd Graff Gusztáv emelt szót és igen sikerült humoros szavakkal üdvözölte Saueressig Ferenc lövészegyleti titkár, kit szintén 25 éve viseli ezen tisztet. Lövészársai emlékeül egy remek tula-ezüst szivarka szelenczét nyújtott át. Az éljenzések elhangzása után a meglepett titkár megköszönte a figyelmet. Rövid társalgás után a társaság asztalhoz ült. A diszebedén közel százan vettek részt, köztük bajsai Zákó Milán városunk közszeretben álló főispánja is. Az első igen sikerült és tartalmas felköszöntőt Graff Pál János mondotta. Magyarul kezdte majd németül folytatta beszédét, melyben a jubiléus elvülhetlen érdemeit domborította ki, melyeket az igen válságos időben az egyesület fenmaradása, fejlődése és virágzása körül szerzett. Kívánja hogy az egyesület alapításának 100 éves fordulójára is mostani állásában találja a jubiléus. Tartos éljenzés kísérette a szép felköszöntőt. Utána Fridl Adolf üritett poharat igen sikerült beszéd kíséretében a jubiléusra és nejeire. Radda J. Mihály meleg szavakban köszönte meg a barátság és szeretet öszinte megnyilatkozását és a lövészegylet tagjait éllette. Karner János Saueressig Ferenc titkár éllette; Wittigschlager Károly igen sikerült szavakban a városunk minden közéleti és társadalmi mozanata iránt meleg érdeklődést tanúsított és tevékeny résztvevő szeretett főispánra, bajsai Zákó Milán egészségére üritett poharat. Frenetikus taps és éljenzés követte a lelkes tosztot. Három órakor a főlövész-mester megnyitotta a díszlovészvetet. Ebéd közben a katonai zene játszott. A étkek kitünők voltak és a vendéglős dícséretére váltak. Délután négy órakor séta hangverseny volt, a mely alkalommal, kert helyiség szűknek bizonyult. Este pedig igen sikerült és látogatott táncmulatság fejezte be az ünnepélyek sorrendjét.

Társasköri júniális. Folyó hó 11-én, vagyis szombaton d. u. 5 órakor lesz a „Társaskör” kertjének ünnepélyes megnyitása, mely alkalommal a

Mosze féle teljes zenekar közreműködése mellett nagy verseny kuglázás fog tartatni.

Este 9 órakor táncmulatság lesz válogatott műsorral összekötve.

A tagokat és azok vendégeit ez úton hívja meg a rendezőség. Külön meghívók nem adatnak ki.

Iskolai ünnepek. A helybeli állami iskolák a koronázás emlékére rendelt ünnepet f. hó 8-án tartják meg.

A főgimnázium ünnepének tárgysorozata a következő:

- 1) Kölcsey-Erkel. **Himnusz.** Énekl az ifjúság.
- 2) Rudnyánszky Gyula. **Nemzeti ünnep.** Szavalja Sepsei Mihály VII. oszt. tanuló.
- 3) Huber Károly. **Magyar király induló.** Énekl az ifjúság.
- 4) Nesvadba József. **Loreley paraphrase.** Hegedűn játsszák Lövinger Vilmos maturáns, Reich Samu VI., Fischer Sándor, Zilahi László IV., Radulovics Labud II. oszt. tanulók. Mély hegedűn Christian Radó maturáns. Kisbögön Schwalm Rikárd maturáns. Fuvolán Weber György VI., Radulovics Döme IV. oszt. tanulók. Zongorán kíséri Dietrichstein Gyula maturáns.
- 5) **Bujdosó Rákóczy.** A kuruckor vadrózsáiból. Szavalja Kovács Géza VI. oszt. tanuló.
- 6) Marschner Henrik. **Éji dal.** Énekl az ifjúság.
- 7) Fábrián. **Rákóczy hadnagya.** Melodráma. A költeményt írta Farkas Imre, zenéjét szerette Lányi Ernő. Szavalja Karner János maturáns, zongorán kíséri Dietrichstein Gyula maturáns.
- 8) **Kuruc nóták.** Káldy Gyula gyűjteményéből. Énekl az ifjúság.
- 9) **Magyar ábránd.** Hegedűn játsszák Lövinger Vilmos maturáns, Reich Samu VI., Fischer Sándor, Zilahi László IV., Radulovics Labud II. oszt. tanulók. Mély hegedűn Christian Radó maturáns. Kisbögön Schwalm Rikárd maturáns. Fuvolán Weber György VI., Radulovics Döme IV. oszt. tanulók. Zongorán kíséri May Ernő VI. oszt. tanuló és Dietrichstein Gyula maturáns.
- 10) **Állatiródalom.** Irta Tóth Kálmán. Szavalja Lövinger Vilmos maturáns.
- 11) **Magyar dalok.** Énekl az ifjúság.
- 12) Verdi József. **Nabukodonozor.** (Nyitány). Hegedűn játsszák Lövinger Vilmos maturáns, Reich Samu VI., Fischer Sándor, Zilahi László IV., Radulovics Labud II. oszt. tanulók. Mély hegedűn Christian Radó maturáns. Kisbögön Schwalm Rikárd maturáns. Fuvolán Weber György VI., Radulovics Döme IV. oszt. tanulók. Zongorán kíséri Gyula maturáns és May Ernő VI. oszt. tanuló.
- 13) A jutalmak kiosztása.
- 14) Gabányi Árpád. **Az ideges ember.** (Monolog). Szavalja Dietrichstein Gyula maturáns.
- 15) Abt Ferenc. **Dalra fel!** Énekl az ifjúság.

Kezdeté délután pontban 5 órakor. Az ifjúsági ünnepélyre a t. c. szülöket és az ifjúság barátait tisztelettel meghívja a főgimnáziumi igazgatóság.

A polgári és felső kereskedelmi iskola ünnepének tárgysorozata a következő:

1. **Himnusz,** énekl a felső kereskedelmi iskola dalkara.
2. **Himnusz,** írta: Vörösmarty Mihály szav. Georgievits István f. keresk. alsó oszt. tanuló.
3. **Eulenburg R. Le Moulin de Laforet Noire,** hegedűn játsza Goldberger Ede f. k. alsó oszt. tanuló, zongorán kíséri Freund Dezső f. k. alsó oszt. tanuló.
4. **Hazaszeretet,** írta: Jakab Ödön, szavalja: Pesti Gyula polg. isk. IV. oszt. tanuló.
5. **Alkalmi beszéd,** elmondja Papusz Károly f. k. isk. felső oszt. tanuló.
6. **Nemzeti ünnep,** írta: Rudnyánszky Gyula, szavalja: Varga Jenő f. k. isk. középső oszt. tanuló.
7. **A reményhez,** énekl a polg. isk. dalkara.
8. **Magyar vagyok,** írta: Petőfi Sándor, szavalja: Ranimirov György polg. isk. IV. oszt. tanuló.
9. **Singelée B. Fantaise pastoralle,** hegedűn játsza Goldberger Ede f. k. isk. alsó oszt. tanuló, zongorán kíséri Freund Dezső f. k. isk. alsó oszt. tanuló.
10. **Mi a haza?** Irta: Abrányi Emil, szavalja: Kirschner Oszkár f. k. isk. felső oszt. tanuló.
11. **Szózat,** énekl a f. k. iskola dalkara.

Kezdeté 9 órakor. A szülöket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja az igazgatóság.

A felső leányiskola ünnepé reggel 8 órakor tartja a II. osztály tantermében a következő műsorral:

1. **Himnusz,** énekl a növendékek.
2. **Királydal,** írta: Jókai Mór, szavalja: Márthé Zsófia.
3. **Alkalmi beszéd,** elmondja Albrecht Leona.
4. **Népdalok,** énekl a növendékek.
5. **Vándor madár,** írta: Abrányi Emil, szavalja: Fritzsche Rózsika.
6. **Előre,** írta: Endrődi Sándor, szavalja: Hain Szilárdka.
7. **Szózat** énekl a növendékek.

A szülök és tanügybarátok tisztelettel meghívtnak.

Az áll. iparos és kereskedő tanonciskola szintén megünnepli a koronázás évfordulóját. A kereskedő tanonciskola f. hó 8-án d. u. 4 órakor, az iparos tanonciskola pedig 9-én és 10-én este 6 órakor tartja meg iskolai ünnepét.

Hitközségi választások. A pancsovai rom. kath. hitközség a múlt vasárnap választotta meg az egyház tanács tagjait. Nem mindennapi választás volt ez. Nem a választás maga — hisz az időközönként rendszeresen ismétlődik — hanem a választásnál tapasztalt eljárás olyan szokatlan, hogy ilyen aligha történt még valahol. A politikai életben előforduló választásoknál a választók névjegyzékébe felvett választók, az egyleti életben az egyleti tagok bírnak cselekvő és szavazó választóképesseggel. A kik a névjegyzékbe nincsenek felvéve, vagy az illető egyletnek nem tagjai, azoknak természetesen szavazatuk nem lehet, és ha mégis megjelenének az urna előtt röviden megmondják nekik: „nem szavazhat!“ Nem úgy a pancsovai rom. kath. hitközségnél. Ennek minden nagykorú igaz rom. kath. hívő tagja, adófizető polgára, de választó joggal csak akkor bír, ha járulékaival minden hátralékban. Ez a jogfosztó intézkedés az alapszabályokban foglaltatik. Kiírják a választást, megalkítják a szavazató bizottságot. Megkezdődik a szavazás. A bennfentesek, képzelt és leendő korifeusok vagy csatlósai leadják szavazataikat és kortes útra indulnak ékes német szavazócédlükkel. (Vajjon kinek költségére nyomottak ezek? Sz. dő.) Hivatalokban, kereskedésekben és magánlakásokban ugyancsak az utcán és megszállítják az egyházközség adófizető polgárait kezükbe nyomnak egy szavazó cédlüket a leendő „Kirchenrath“ ok névjegyzékével és lehetőleg a szavazó helyiség ajtajáig kísérik a lelkes hívőket. A szavazat szedő bizottság illedelem tudó „Guten Morgen“, — „Habe die Ehre“ köszöntéssel fogadja a „Glaubensgenossen“ és nagy örömmel, hogy ilyen élénk az érdeklődés a hitközségi választások iránt, átveszik a szavazólapot és máshol látott pontosággal szépen kismítva a többiekre fektetik, annélkül, hogy meggyőződött volna a bizottság arról, vajjon van-e szavazati képessége a hívőnek vagy nem. A hívő szavazó ajánlja magát és eltávolzik. Erre aztán a bizottság előszedi a persze szintén német nyelvű kimutatást és megnézi a hirtorsos cselekvőjét és ha egy fillér egyházi adóval hátralékban van illető, beadott és elfogadott szavazó lapját közös elhatározással megsemmisítik. Hogy így történt-e mindig, nem tudjuk, de a múlt vasárnap választásán így történt. Most csak arra volnék kíváncsi mint az egyházközség tagja, mi alapon fogadta el a bizottság a szavazó lapot és mily jogon semmisítette meg a szavazó eltávolítása után az elfogadott lapot. Vagy van valakinek választási joga vagy nincs. Ha van, szavazatát el kell fogadni, ha nincs vissza kell utasítani, illetve nem szabad elfogadni és az illetőnek megmondani, hogy az úr ezért meg ezért nem szavazhat. Nem főbenjáró dologról lévén szó, csak így emlékezünk meg az eljárásról, remélve, hogy jövőben másképpen fognak eljárni. — A választás eredménye különben s következő: Leadtak 81 szavazatot. Az egyháztanács rendes tagjai lettek: Graf János, Christian Alajos, Richter Ferencz, Lucez Alajos, Christian Antal, Kiss András, dr. Radda Ignác, Skersil János, Martin Imre, Wrany Kozmas és Fodor József.

Halálkozás. Lázér Jakab szabómester hosszú szenvedés után f. hó 2-án élete 74 évében jobb létre szenderült. A boldogultban Lázér Alajos tekintélyes iparos és Spahr Keresztélyné édes atyjukot gyászolják. Temetése pénteken délután nagy részvét mellett ment végbe. Nyugodjék békében.

A sorozás eredménye. A városi sorozó járásban a múlt héten megtartott fősorozás alkalmával mind három korosztályból 205 állítás köteles lett előállítva. Besoroztak 41 ifjút a honvédség — és közös hadseregbe és hármát a póttartalékba.

Hivatalos órák a városházán. A városházán, a megkezdett átalakítási munkák miatt, június 5-től kezdve a hivatalos órák reggeli 8 órától délutáni 1 óráig tartatnak.

Veszedelemes kerékpározás. Megengedjük, hogy a kerékpározás szép és talán hasznos sport is ha észszerűen üzik, de hogy veszélyes, sőt közveszélyes is lehet, azt Pancsován minden vasár- és ünnepnapon látható. Ugyanis egy szenvedélyes sport ember vasár- és ünnepnapok délutánjain motor-biciklijén oly örületes sebességgel szokott különös előszeretettel a kockaköves Sztarcsovai- és Gromon utcákon végig nyargalni, hogy szintén közveszélyes kezd lenni. Megengedjük, hogy a sportférfi igen ügyes, de azért mégsem tűrhető, hogy a legélénkebb utcákban, a mikor azok sétáló közönségtől hemzsegnének, a közbiztonságot veszélyeztesse. Ezuttal név említése nélkül emlékezünk meg ezen utcai versenyről azon reményben, hogy a rendőrség is tudomást vesz a rendelkezéséről és megmagyarázza majd a „repülő lovagnak“ mi szabad és mi nem!

Czigány invázió. Valóságos egyiptomi csapás éri az Erdő sorban és környékén lakókat már hónapok óta. Nemcsak jönnek — mennek a leggyanusabb czigány trüppök; hanem állandóan le is telepednek. A „Fortuna“ udvarán és szomszédságában jelenleg és közel kétszáz lelket számlál Fáró nemzetsége. Nincs ott semmi biztonságban, és az arra járó közönség a legundokabb jeleneteknek és koldulási támadásoknak van kitéve. Már ismételtelen emeltek panaszt a rendőrségnél, de hasztalanul. Vajjon kinek telik öröme az ilyen állapotokban? Vagy a kért csendőrség felállításáig kell tűrni ezt a helyzetet? Kérünk intézkedést.

Hangverseny. A M a n y i k-féle (volt Wiedmann-féle) also sörházban minden vasár- és ünnepnapon hangverseny tartatik. A gyönyörű kerthelyiség egyik legszebb szórakozási helyünk.

Időjárás júniusra. Meteor a június havi időjárásra nézve a következőket jövendőli: A szebb és állandóbb idő tart május 29-30-iki csomópontig ameddig erősebb kitérések várhatók a napon. E kitéréseket azonban ellensúlyozni fogják a 4-5-ik csomópontok hideg jellegei, úgy hogy e csomópontok

hatáskörében nagyobb mérvű esőzés várható mely különösen e hó elején és végén lesz sűrűbb, úgy, hogy június hava általában csapadékosnak s az év-szakhoz viszonyítva inkább hűvös mint melegek lesz mondható. Június hó csomópontjai: 4-5-6-9-12-13-17-19-20-27-re esnek. 4 től 9-ig hűvös esős. 12-től 17-ig meleg, de lehetnek jéges vagy zivataros esők is. 19-ik erős jellegű csomópont viharos, vagy csapadékos jelleggel, a melynek hatása után állandóbb idő várható. A 27-ik azonban újra hűvös, esős jelleggel. Ezen a bolygók jövő váltzások, kat némileg módosíthatják a napon előjövő erőhatások, de átlagos jellegű júniusnak megmarad, a hűvös és csapadékos

Szerkesztői üzenetek.

B. R. S. úrnak helyben. Szerkesztőségünkhöz intézet panasz levelét — ámbár tartalmát mi is magunkévá tesszük, sajnálattal nem használjuk. Már több ily levelet kaptunk, de nem tettünk közzé egyet sem, mivel az a meggyőződésünk, hogy mind hiabavaló volna. Hogy önt rendőrkapitányságunknál panaszaival azon szóbeli indokollással utasították el: hogy nem illetékes a rendőrkapitányság, más alkalommal megint, hogy nincs szabályrendelet, nincs paragrafus — azon ne csodálkozzék mert az másokkal is megtörtént. Megnyugtatótása tessék tudomásul venni, hogy rendőrkapitányságunk hatáskörét nem igen ismeri, vagy legalább nincs tisztában azzal, és hogy rendőrségünk a szabályrendeleteket nem tudja. Mihez tartás végett itt kijelentjük, hogy a közbiztonsági (személy és vagyoni), közrend, közcsend, köztisztaság, közegészség és közforgalmi ügyek a rendőrkapitányság hatásköréhez tartoznak; hogy pedig a szabályrendeleteket nem ismeri, legjobb bizonyítéka az, hogy az összes kávéházakban, kertekben és a népkertben is annyi a kutya, hogy mindenki csak a kapitányság nem veszi őket észre. Kiváncsiak volnánk tudni, hányat büntettek meg azért, mivel kutyáját a vendéglőbe vagy kávéházakba hozta; a koldulás tudunkkal városunkban el van tiltva szabályrendeletileg — dacára annak rendőrségünk fület sem mozgatja. Az állatkinzás minis teri rendelettel meg van tiltva, sőt alkalmunk volt a főkapitány úr hivatalos szobájában ott, a hol most a törzskari térképek díszelnek, az állatkinzás különféle formáját „kipingálva“ látni, — de azért pl. fahordásra alig lehet látni kétfogatost, hanem egy fogatú kocsival vonatnak majdnem egész öt fát a Weifert-féle sörház mellett fölfelé hogy a szegény ló — ad majorem polliciae gloriam — és a közönség bosszantására majdnem összedül! stb. stb.

Hirdetések.

Minden gyógyszerárban kapható.
A háznál és utazáson nélkülözhetetlen szer

Thierry A. gyógyszerész Balsamja

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
des
A. Thierry in Pragada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

általánosan elismerve és méltatva.

Legjobb hatással rossz emésztésnél s ennek mellék következményeinél, mint: felbőfésnél, gyomorégésnél, székszorulásnál, savképződésnél, teltség érzésnél, gyomorgörsnél, étvágyhiány, hurut, gyulladásknál, gyengeségnél, felfu-vódásnál stb. stb.

Hatása györes-és fájdalomszüntető köhögéscsillapító, nyálkaoldó és tisztító.

Legkisebb küldés posta útján 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 kor., díjmen-60 kis vagy 30 nagy üveg 13 kor. díjmen: en, netto.

Kisinybeni eladás mellett a raktár-akban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 duplaüveg 60 fillér.

Ügyeljünk az egyedüli, forgalomra engedélyezett „Ich dien allein echt“ feliratú zöldszínű apácza védjegyre.

Ezen készítmény utazása és forgalomba hozatala, úgyszintén ismételadása más, törvényesen meg nem engedett, tehát forgalomba hozatalra nem jogosított balzsamoknak büntető törvényileg sújtatik.

Thierry A. gyógyszerész (százlevelű rózsza)

Centifolia-kenőcse

fájdalomcsillapító, puhító, oldó, szívó, gyógyító halász, stb. Legkisebb postai küldés 2 tégely, bértmentve K. 3.00. A raktárakban, kisinybeni eladásnál tégelyenként K. 1.20. Központi raktár Budapest Török J és Dr. Egger Leo és J. gyógyszerárakban, továbbá Vörtes gyógyszerésznél Lugoson. Direkt rendelésnél „An die Schutzengel-Apotheke des A. Thierry in Pragada bei Rohitsch-Sauerbrunn“ címzés használandó.

Ha az összeg előre beküldetik, egy nappal előbb eszközölhető a küldés, mint utánvét mellett, s az utánvételezési pótdíj is elesik, miért is ajánlatos az összeget előre beküldeni s az utalvány szelvényén a megrendelést eszközölölni, a lakezimmek pontos feltüntetésével.

Schicht-szappan

„szarvas“

vagy

„kulcs“

jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht“ névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

McCormick Harvesting Machine Comp.

(Chicagói aratógépgyár.)

Knecht J. E., igazgató.

Budapest, V., Váczi-út 30.

KATALOGUSOK ingyen és bérmentve.

Felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

Gyártmányok: Kévektőgép, „Daisy“ marókrakó aratógép, fűkaszálógép, széneggyűjtő gereblye és „Manila“ kévektőfonal gyártmányai.

Évi gyártmány 362.030 gép.

12-8

Kövérséget

gyorsan megszünteti (ártalmatlanságot jótállással) Thiele kövér-
telenítő teája: ára csomagonként 175 fill., 4 csomag vételénél
bérmentes (utánv.) küldés.

Ludwig Thiele, Mannheim.

(A küldést osztr. gyógyszerár eszközli.)

Kérjen csak
SELLE & KARY-féle

FREDIN

legjobb tisztítószert
minden finom lábbeli számára,
sárga és fekete színben.
Különösen ajánlatos Boxcall,
Oscarita, Chevreaux- és
Lakkezipók számára.
Bécs, XII/1.

Elsőrangú kerékpárok, m. t.: Dürkopp Diana, Puch Styria, Naumann Germania, angol és amerikai kerékpárok

Legjobb és legolcsóbb bevásárlási forrás kerékpárok, varrógépek, arany- és ezüstárak, evőkészletekben stb.
A szandriki fehér fémalapú ezüst- és chineezüst-árú gyár egyedüli elárúsítóhelye.

Van szerencsém mélyen tisztelt vevőim szíves tudomására juttatni, hogy nagyobb üzletkötések
és alkalmas vételek folytán azon kellemes helyzetbe jutottam, miszerint a legjobb minőségű
I-rendű Pneumatik kerékpárokat
egyévi jóállás mellett, mérsékelt áron részletfizetésre is elárúsíthatom.

Czégem egyedüli elárúsítóhelye a jóhírű

Dürkopp Diana, Puch Styria, Naumann Germania

METEOR, ROYAL, amerikai és angol kerékpároknak.

Ügyszintén képviseletem alatt áll
15-féle legjobb gyártmányú

VARRÓGÉP

családi használatra, továbbá szabók,
nyergesek, cipészek számára

Jól berendezett műhelyemben mindenemű javítások, ügyszintén aranyozások és vésesek
szigorúan szolid kivitelben, pontosan eszközöltetnek.

**** Kerékpár- és varrógépkatrészek továbbá aranyárúk ****
állandóan gazdag választékban vannak raktáron.

Mint általánosan köztudomású, nagy raktárt tartok **ékszerekben**, mint arany-láncok,
gyűrűk, fülbevalók, különféle **brillians- és gyémant drágaságokban**,

Svájci és francia arany-, tulla-, ezüst-, aczél-, nikkel

zseb-, fali-, inga- és ébresztő-órákban.

Hegedűk, harmonikák, arisztónok és különféle zenélő tárgyak.

OPTIKAI ÁRÚK szemüvegek, csiptetők a legfinomabb kristályüvegből.
Légsúlymérők, hőmérők, bor- és különféle szeszmerérők.

GAZDÁG VÁLASZTÉK

Tükrök, képek, lámpákban

s más, a háztartáshoz szükséges és **ajándékul** alkalmas tárgyakban.

Miután összes árucikkeim árait jelentékenyen leszállítottam, kérem a m. t. vevőimet,
hogy erről tudomást venni és szükséglet esetén bizalommal hozzám fordulva, állításomról meg-
győződni szíveskedjenek. — Számos látogatást kérve maradok kiváló tisztelettel

Telefon-szám: 45.

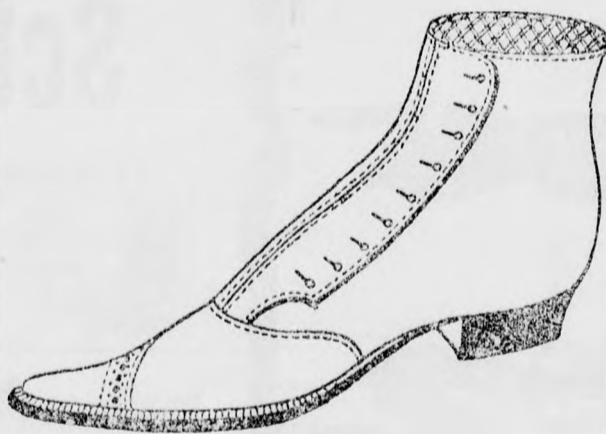
FISCHER MIKSA.

Arany-, ezüst- és drágakő törmelék
a legmagasabb áron megvételre, esetleg új tárgyakért becsereztetve.

Heti gyártás 15,000 pár cipő.

**Kiváló
minőség.**

**Főraktár:
PANC SOVA**

**Divatos
formák.**

**Erzsébet-tér
2. szám.**

Feltűnést keltő olcsó árak!

„TURUL” czipőgyár r.-t. Temesvároott.

Férfi bőrczipő igen erős **frt 2-80**

Férfi füzös bőr-
czipő tartós és szolid **„ 3-—**

Ugyanaz, Box-
ból **„ 4.25**

Szürke vászon-
czipő **„ 1-20**

Női czugos
bőrczipő tartós **frt 2-50**

Füzös bőrczipő
igen erős **„ 2-80**

Ugyanaz Box-
bőrből igen elegáns **„ 3-75**

Kivágott szalon-
czipő **„ 1-50**

Női szürke
vászonczipő **frt 1-—**

Női bőrfél-
czipő kiv. munka **„ 2-—**

Füzös leány-
czipő **„ 1-80-tól**

Ugyanaz gyer-
mekek számára **„ 1-—-től**

1000 munkás és hivatalnok.